

Sairaaloiden hygieniayhdyshenkilöiden koulutuspäivä 7.5.23



**Homma
hanskassa
vai onko?**

**Käytä
suojakäsineitä
oikein!**

Infektiolääkäri Hanna Viskari

Tavanomaiset varotoimet oikein toteutettuna riittää lähes aina

- Käsihygienia kaikkein olennaisinta



- Käsien kunnosta huolehtiminen
- Lyhyet kynnet
- Koruttomat kädet
- Käsien desinfektio
- Käsien pesu
- Suojakäsineiden oikea käyttö

Tavanomaiset varotoimet oikein toteutettuna riittää lähes aina

- Suojakäsineitä käytetään vain tarvittaessa



kosket verta tai muita eritteitä

käsittelet likaisia välineitä

kosket potilaan/asiakkaan limakalvoja, haavoja, ihorikkoja, kainaloita tai genitaalialuetta

kosket katetreja tai dreenejä

otat näytteitä

käsittelet desinfektioaineita

Et tarvitse suojakäsineitä, kun

käytät tietokonetta tai puhelinta

haet puhtaita välineitä kaapista tai varastosta

otat puhtaita välineitä huuhtelu-desinfektio-laitteesta

kosket puhdasta, ehjää ihoa, avustat pukeutumisessa tai kampaat hiuksia.

kuljetat potilasta/asiakasta pyörätuolilla tai sängyllä

avustat potilasta/asiakasta siirtymisessä



Tarvitaanko tavanomaisten varotoimisuositusten lisäksi suojakäsineitä? Onko näyttöä?

- Eipä juuri. Randomoituja tutkimuksia vähän. Tutkimuksissa paljon sekoittavia tekijöitä.



Cochrane Database of Systematic Reviews

[Intervention Review]

Cochrane Database of Systematic Reviews 2015, Issue 7. Art. No.: CD007087.

Gloves, gowns and masks for reducing the transmission of meticillin-resistant *Staphylococcus aureus* (MRSA) in the hospital setting

Jesús López-Alcalde¹, Marta Mateos-Mazón², Marcela Guevara³, Lucieni O Conterno⁴, Ivan Solà¹, Sheila Cabir Nunes⁵, Xavier Bonfill Cosp¹

Objectives To assess the effectiveness of wearing gloves, a gown or a mask when contact is anticipated with a hospitalized patient colonized or infected with MRSA, or with the patient's immediate environment.

Main results We identified *no eligible studies for this review, either completed or ongoing*

Tarvitaanko tavanomaisten varotoimisuositusten lisäksi suojakäsineitä? Onko näyttöä?

- Universaali hanskojen käyttö saattoi vähentää hoitoon liittyviä infektioita hieman, Meta-analyysi (8 tutkimusta) (Chang 2019 Infection Control Hospital Epidemiology 2019)
- Kosketusvarotoimet vs. tavanomaiset varotoimet
 - Teho-osasto randomoitu tutkimus hanskat+ takki kaikkien potilaiden hoidossa vs. ei tavanomaiset varotoimet (Harris et al. JAMA 2013)
 - Potilaiden MRSA kolonisaatiofrekvenssi laski hieman, mutta ei tilastollista vaikutusta VRE tai resistentit gram- sauvat tai klostridium
 - Teho-osasto kosketusvarotoimet vs. tavanomaiset varotoimet (Klauke et al. J Antimicrob Chemother 2021)
 - potilaiden E.coli ESBL ilmaantuvuus ei eronnut
- Tavanomaiset varotoimet kosketusvarotoimien tilalle MRSA ja VRE kantajien kohdalle
 - Hoitoon liittyvät infektiot eivät lisääntyneet, MRSA tai VRE esiintyvyys ei noussut (Edmond et al. Infect Control Hosp Epidemiol 2015, Martin et al. Infect Control Hosp Epidemiol 2022).

Tarvitaanko tavanomaisten varotoimisuositusten lisäksi suojakäsineitä? Onko näyttöä?

- Suojakäsineiden käyttö heikentää käsihygieniaa – useita havainnoivia tutkimuksia (Cusini et al. Am J Infect Control 2015, Siebers et al. Am J Infect Control 2023, Jenkins et al. Prehospital and Disaster Medicine 2023)
- Käsihygienia komplianssi parani, kun kosketusvarotoimista luovuttiin (Cusini et al. Am J Infect Control 2015, Jain et al. Am J Infect Control 2017)

Suojakäsineiden käyttäminen voi olla haitallista

- Voi heikentää infektioturvallisuutta, koska käsihuuhteen käyttö unohtuu
- Tuo vääränlaista turvallisuuden tunnetta. Hanskoissakin on reikiä -käsihuuhdetta ei voi jättää käyttämättä
- Käsi-ihottumat
- Roskavuori

Oikea käsihygienia potilastyössä on potilaan infektioturvallisuuden perusta

Suojakäsineet eivät saa huonontaa käsihygieniaa

=

Suojakäsineet eivät koskaan saa vähentää tai korvata käsihuuhteen käyttöä



Sairaaloiden käsihygienia on parantunut viime vuosina - kansainvälistä käsihygieniapäivää vietetään 5. toukokuuta

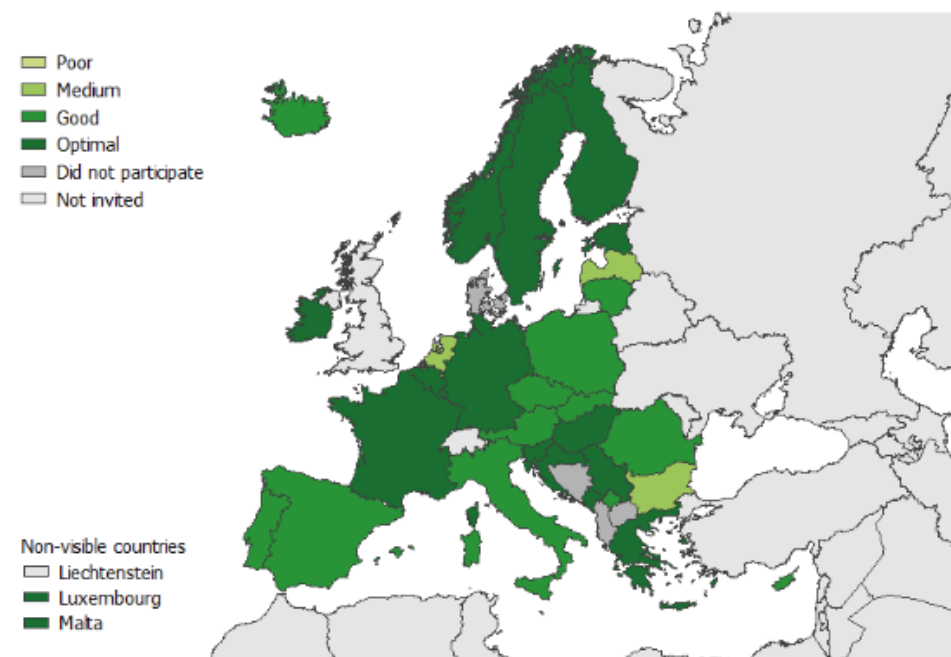
3.5.2024

Käsihuuhdekulutus on lisääntynyt suomalaisissa sairaaloissa viime vuosina, kertoo tuore tutkimus. Suomen akuuttisairaaloiden hoitoon liittyviä infektioita ja mikrobilääkkeiden käyttöä kartoitettiin syksyllä 2022 osana Euroopan tautien ehkäisy- ja -valvontakeskus ECDC:n koordinoimaa Euroopan laajuista poikkileikkaustutkimusta. Suomesta mukana oli 40 erikoissairaanhoidon toimintayksikköä. Tutkimuksessa selvitettiin myös käsihygienian toteutumista akuuttisairaloissa.

**Pirkanmaan
hyvinvointialue**

Point prevalence survey of healthcare-associated infections and antimicrobial use in European acute care hospitals 2022–2023

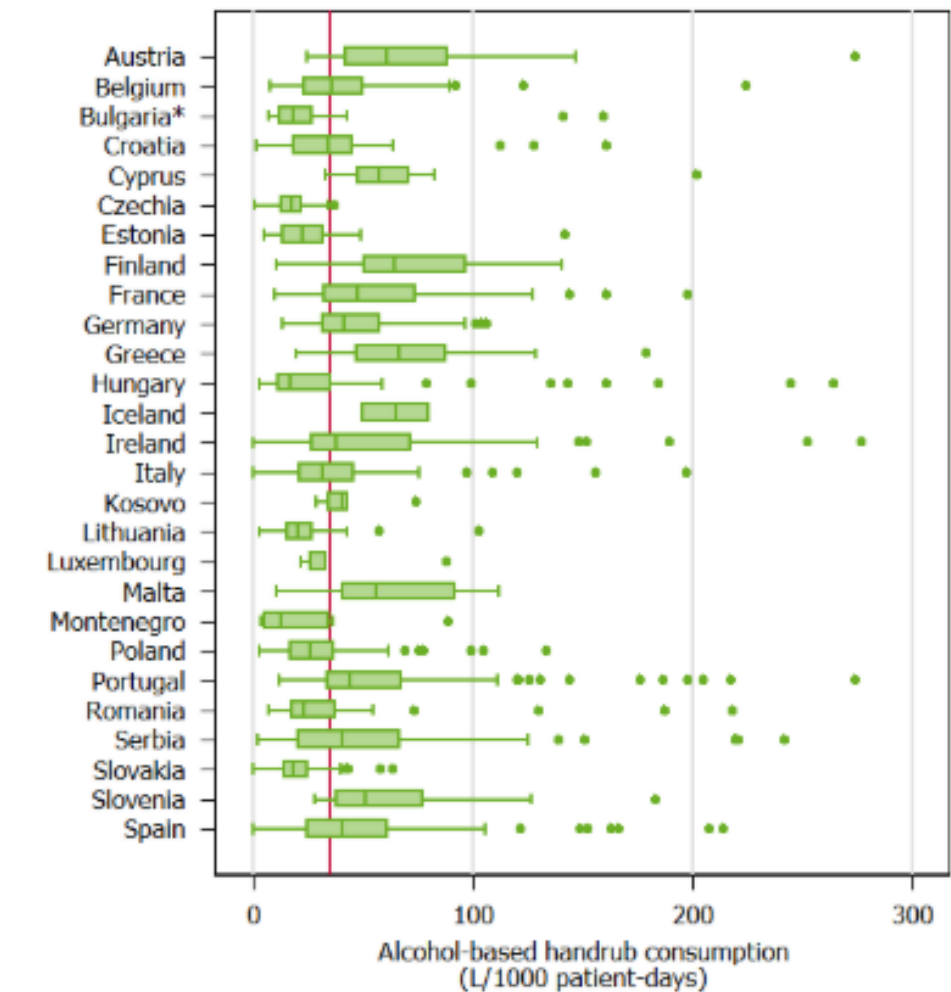
Figure 2. Sample representativeness, by country, ECDC PPS 2022–2023



Country representativeness of the sample assessed based on compliance with recommended sampling methodology of hospitals and sample size (see text).

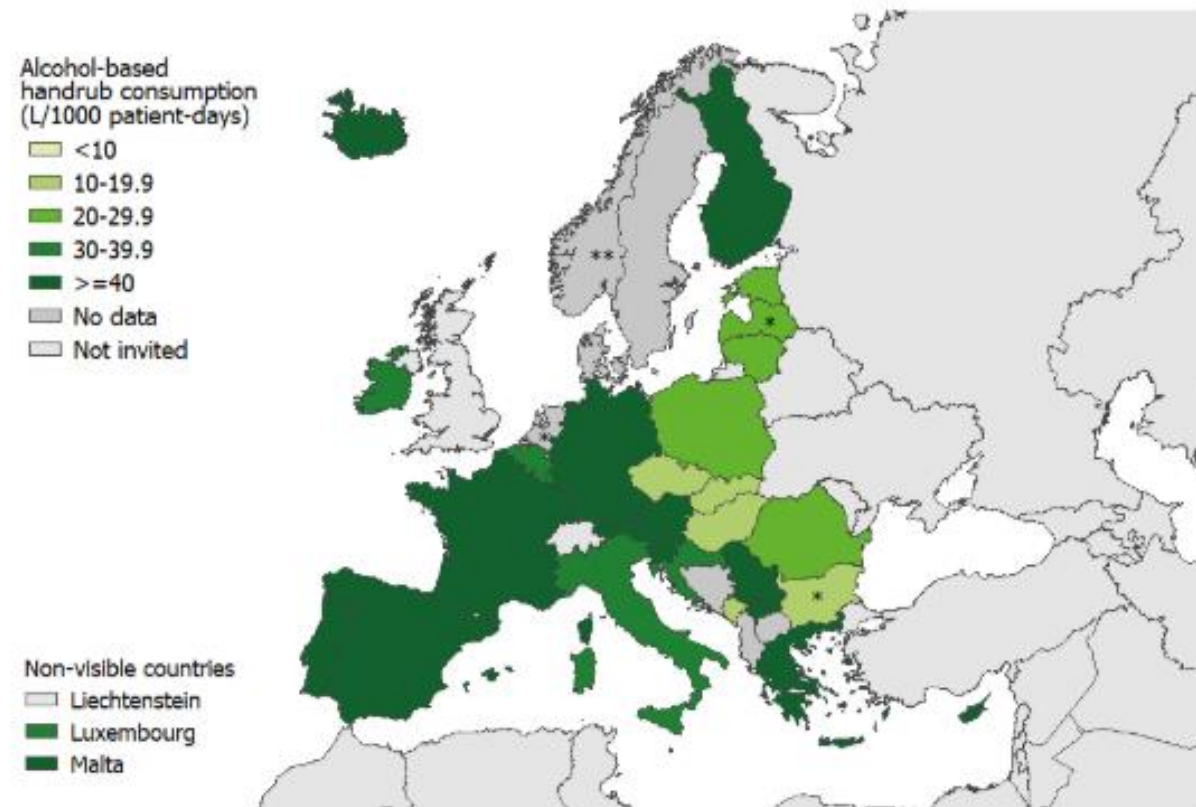
- Tutkimukseen osallistuneissa sairaaloissa (esh) käsihuuhdekulutuksen **mediaani oli 64 litraa tuhatta hoitopäivää kohti.**
- **Edellinen** tiedonkeruu toteutettiin vuonna 2016, jolloin vastaava luku oli **46 litraa / 1 000 hoitopäivää.** Koko Euroopan akuuttisairaaloiden käsihuuhdekulutuksen mediaani oli tuolloin 20 litraa / 1 000 hoitopäivää.
- **85 prosenttia sairaaloista oli tehnyt** tiedonkeruuta edeltävän vuoden aikana **käsihygieniatilanteiden havainnointia**, joka antaa paremman kuvan käsihygienian toteutumisesta kuin pelkkä käsihuuhdekulutuksen seuranta.
- Käsihuuhdeannostelija löytyi potilasvuoteen välittömästä läheisyydestä 77 prosentissa tapauksista.

Figure 102. Alcohol-based handrub consumption (litres per 1 000 patient-days) by country, ECDC PPS 2022–2023



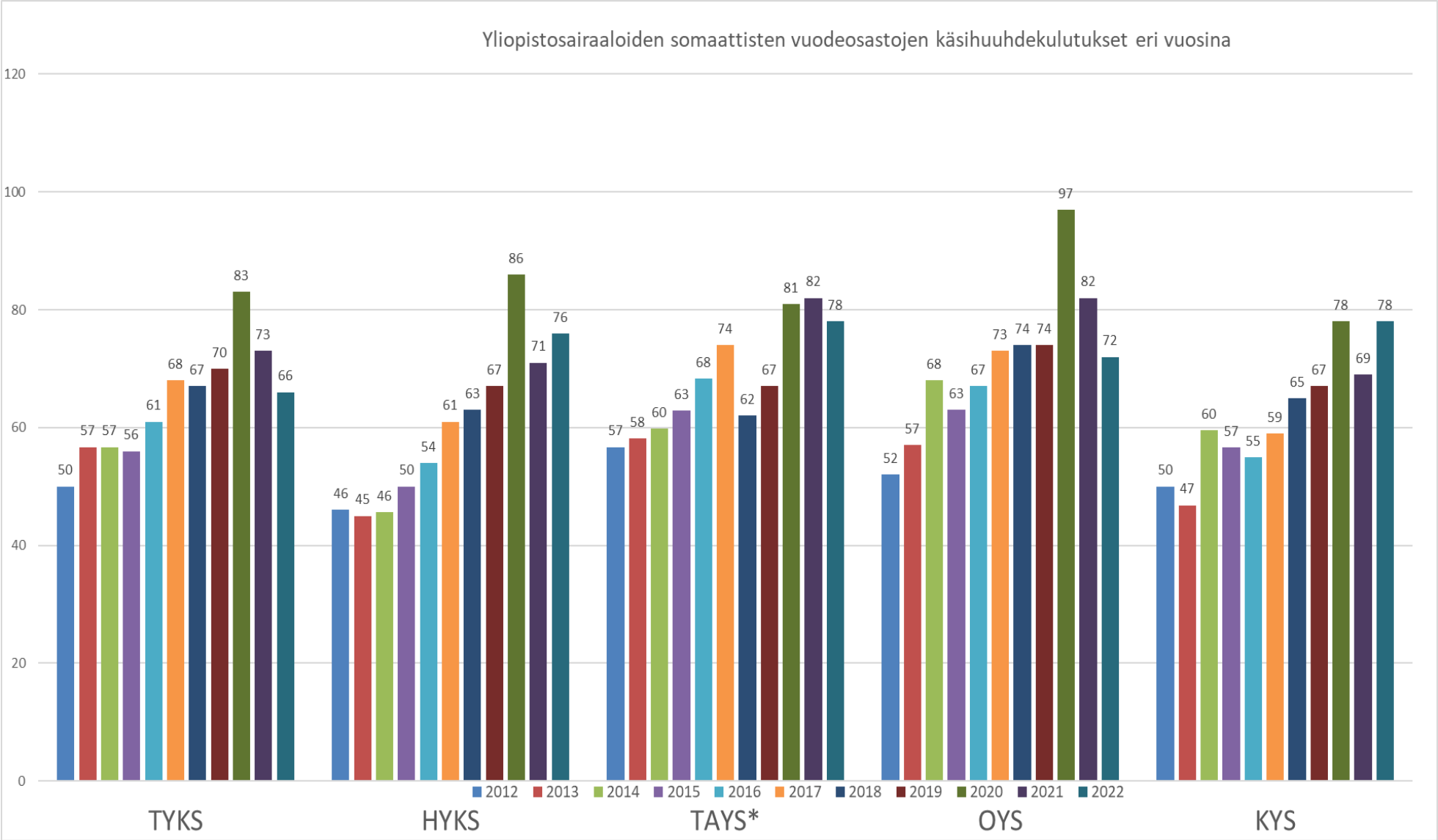
*Country representativeness of the sample was medium in Bulgaria and Latvia. The Netherlands, Norway and Sweden did not provide data. Red vertical line=median.

Figure 101. Median alcohol-based handrub consumption (litres per 1 000 patient-days), ECDC PPS 2022–2023



*Country representativeness of the sample was medium in Bulgaria, Latvia and the Netherlands. **Norway used a national PPS protocol. The Netherlands, Norway and Sweden did not provide data.

Kuva 1. Käsihuuhdekulutus litraa/1000 hoitopäivää somaattisilla vuodeosastoilla yliopistosairaaloissa ilman tehohoitoa (*Tays luvut sisältävät v. 2017 asti Tays Keskussairaalan, Sydänsairaalan ja Coxan, v. 2018 lähtien Tays Keskussairaalan, Tays Hatanpään, Tays Valkeakosken, Tays Sastamalan, Sydänsairaalan ja Coxan).

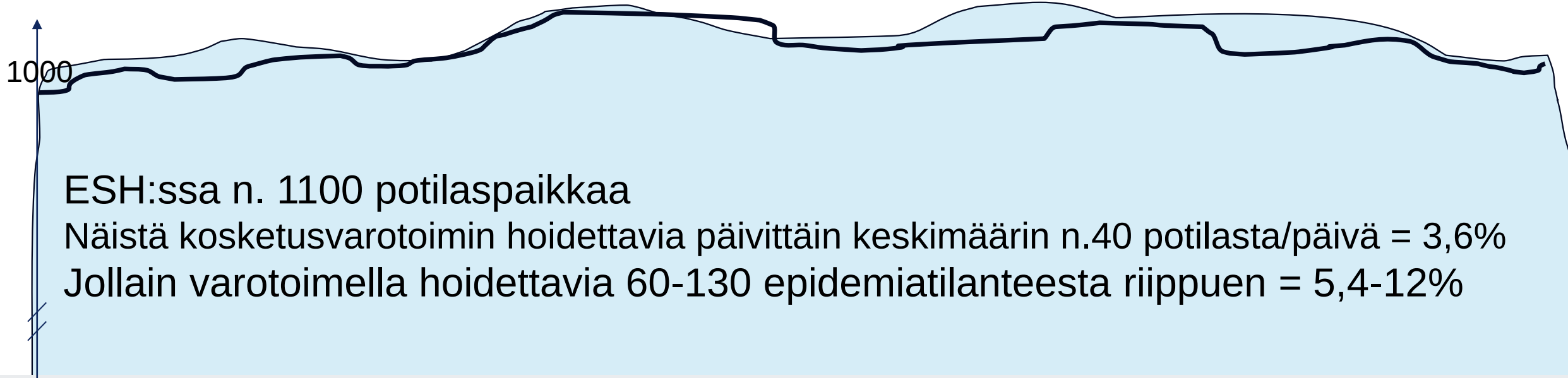


- Tutkimukseen osallistuneissa sairaaloissa (esh) käsihuuhdekulutuksen **mediaani oli 64 litraa tuhatta hoitopäivää kohti**
- **Edellinen** tiedonkeruu toteutettiin vuorokauden 2016, jolloin vastauksena oli **46 litraa / 1 000 hoitopäivää**. Koko Euroopan maiden keskimääräinen käsihuuhdekulutuksen mediaani oli tuolloin 46 litraa / 1 000 hoitopäivää.
- 85 prosenttia sairaaloista oli tehnyt edellisen tiedonkeruun aikana käsihygieniatilanteiden havainnointia. Käsienpesun ja käsihuuhdekulutuksen toteutumista seurattiin kuvan käsihygienian toteutumisesta kuin perustavien toimien seuranta.
- Käsihuuhdeannostelija löytyi potilasväylästä välittömästi lähes kaikista 77 prosentissa tapauksista.

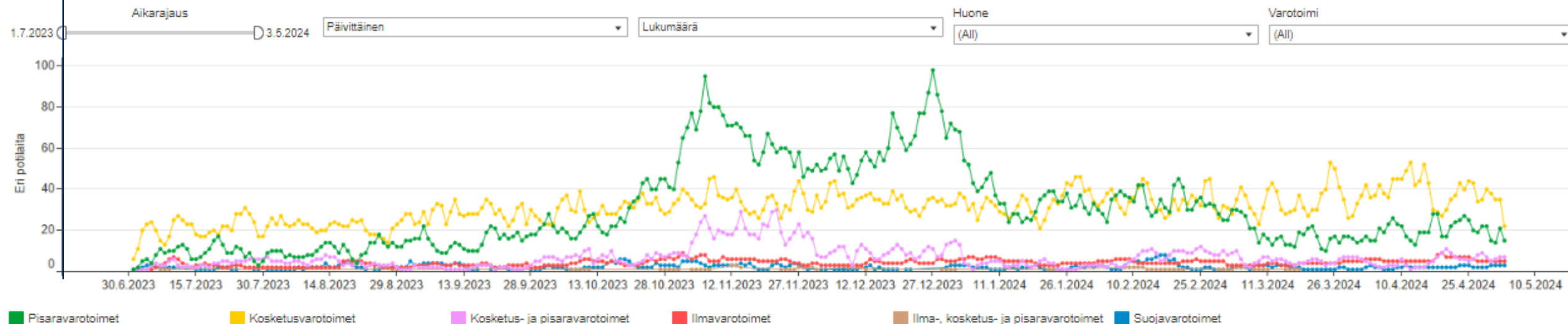


Tavoite
120/1000
hoitopäivää

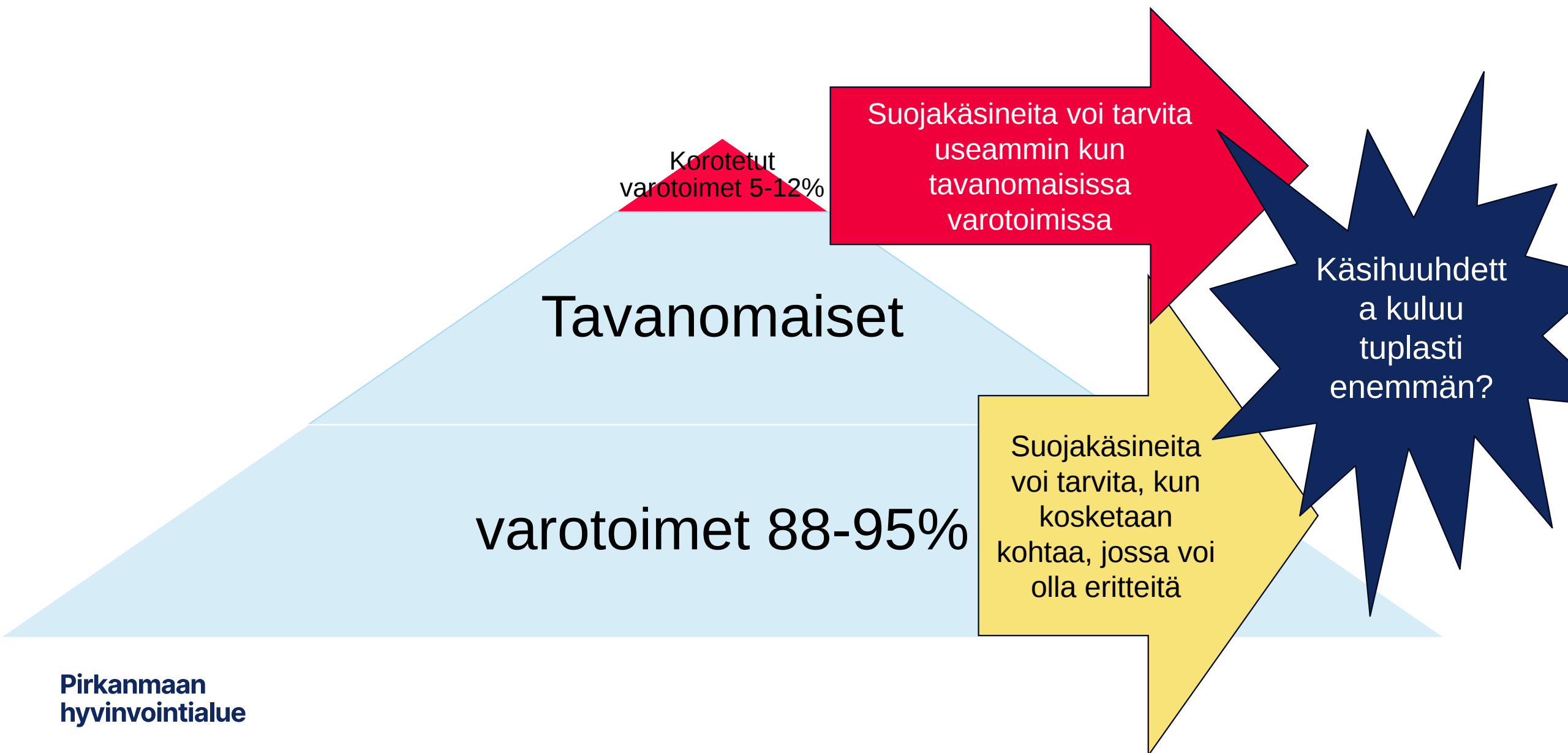
Varotoimet erikoissairaanhoidon osastoilla



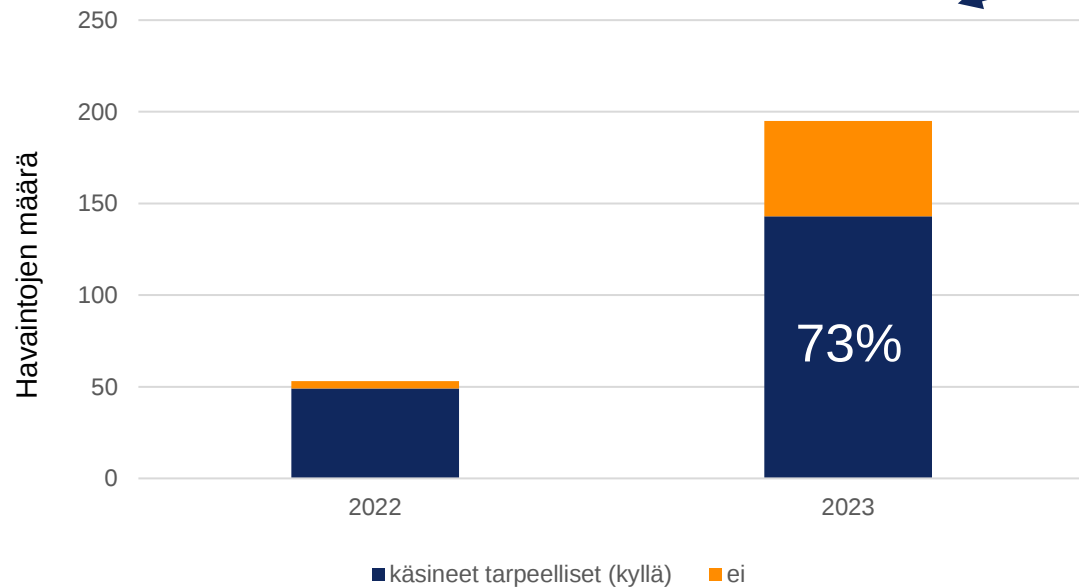
Varotoimet huoneentaulun selitteen mukaan erikoissairaanhoidossa



Varotoimet erikoissairaanhoidon osastoilla

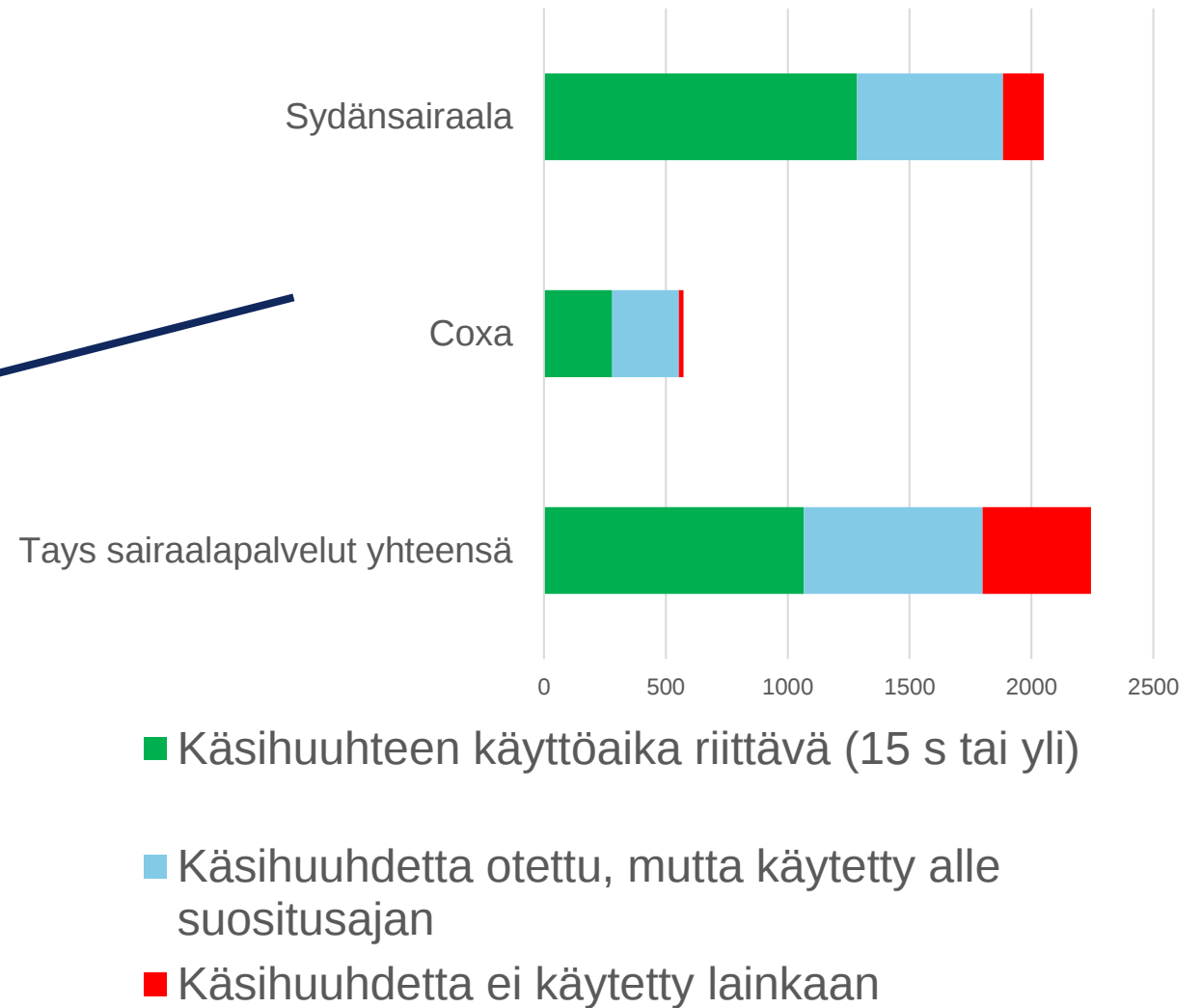


Käsihygieniaseurannat



Kuva 1. Suojäkäsineiden käytön tarpeellisuus vuonna 2023 Tays Sydänsairaalassa.

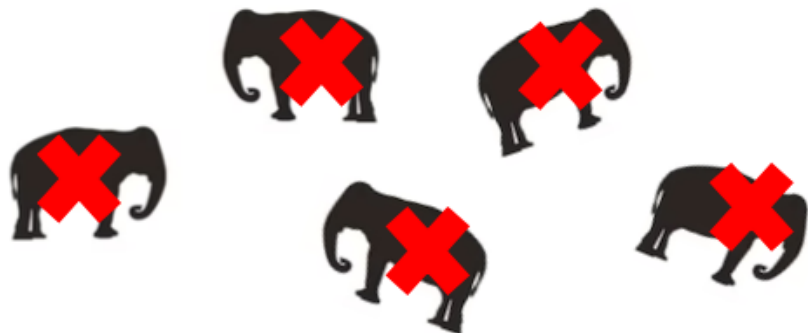
**Pirkanmaan
hyvinvointialue**



Kuva 2. Käsihygienian toteutuminen (%) eri seurantatilanteissa Pirkanmaan hyvinvointialueen sairaalapalveluissa vuonna 2023, kaikki ammattiryhmät yhteensä

HUS 5.5.23
Karsitaan
käsineitä:

Ensimmäinen
tavoite:
10 % =
25 jätetonnin
vähentäminen



KLIININEN TYÖ 2.4.2024 08.52

"Aina käsihuuhde, joskus suojakäsine"

Käsineiden liikkakäyttö on ongelma, kertoo infektiolääkäri Katariina Kainulainen Husista.

Tiiamari Pennanen



Terveystenhuollossa käytetään nykyään tarpeettoman paljon suojakäsineitä, mikä vaarantaa sekä potilaan että henkilökunnan infektio- ja turvallisuutta, kertoo osastonylilääkäri **Katariina Kainulainen** Husin infektio- ja torjuntayksiköstä.

– Kuvitellaan, että suojakäsineitä pitää käyttää koko ajan, mikä ei pidä paikkaansa.

Videolla Kainulainen kertoo, miten huolehdi käsihygieniasta oikein.



Tehdaspuhtaiden suojakäsineiden kulutus Pirkanmaan hyvinvointialueella 2023 (Coxa ja Sydänsairaala ei mukana luvuissa)

Vuodessa

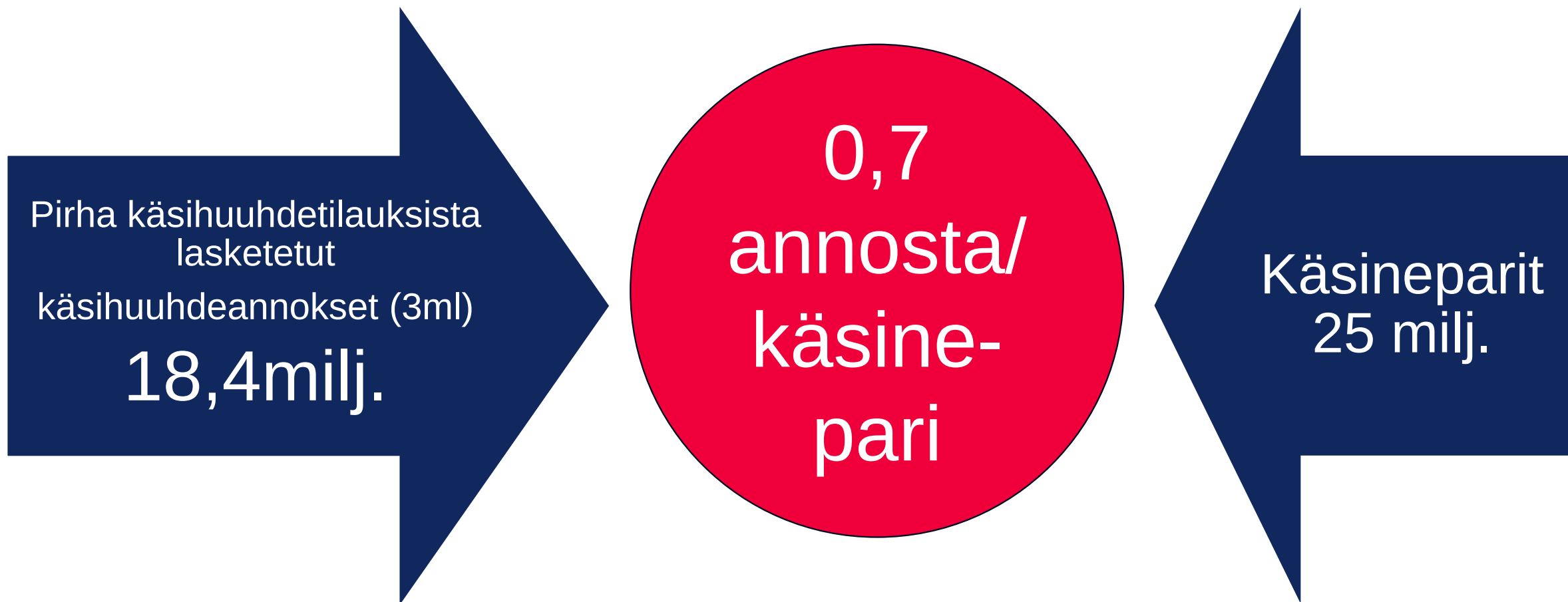
n. 50 milj. kappaletta/vuosi
= 25 milj. suojakäsineparia/vuosi
= n. 174 000 kg jätettä
= 3 ratikan painoa jätettä

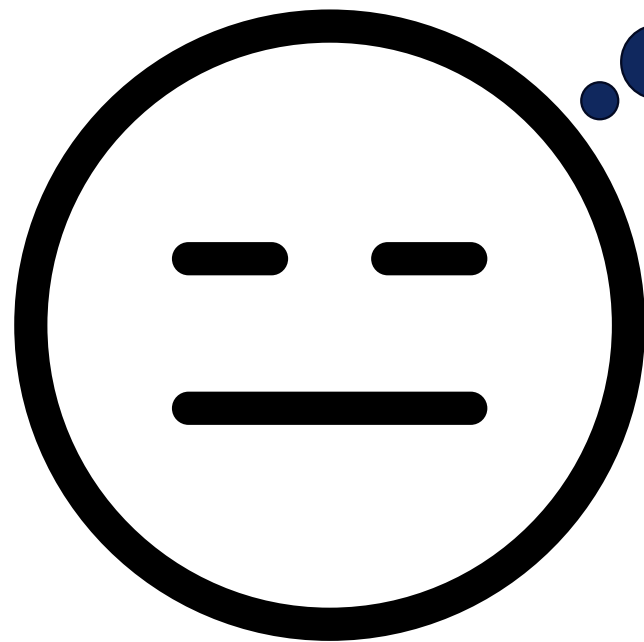
Päivässä

n. 68 000 käsineparia/pvä
= n. 475 kg/pvä



Käsihuuhdekulutus/käsineparit Pirha 2023

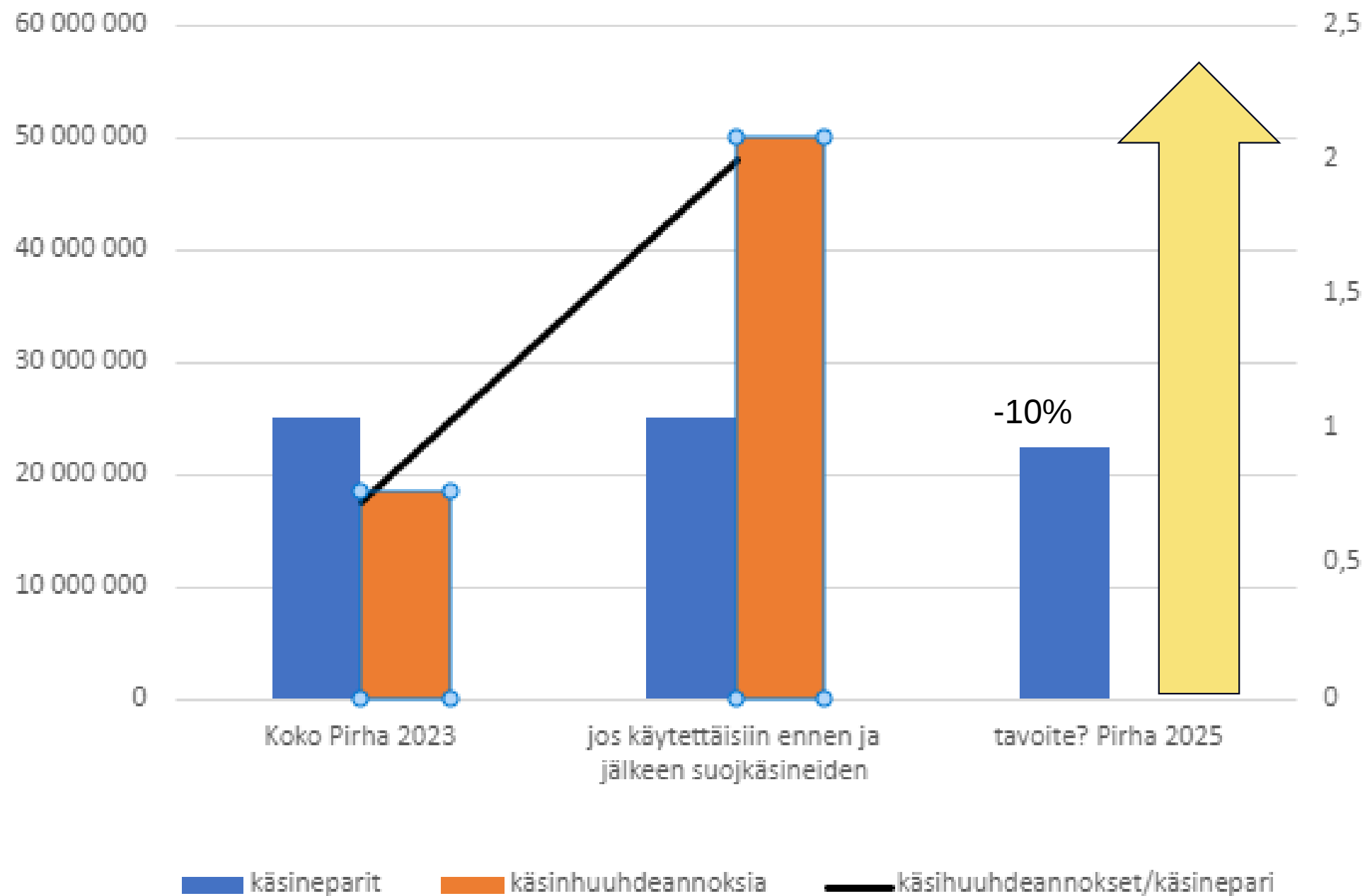




- 0,7 annosta/
- käsinepari

**Homma
hanskassa
vai onko?**

**Käytä
suojakäsineitä
oikein!**



Mitä tavoitellaan?

Infektioturvallisuutta

- Samalla säästetään rahaa ja vähennetään jätettä

Tavoiteltava muutos

- käsihuuhteen käytön lisääminen
- suojakäsineiden oikea käyttö

Miten se tehdään?

Opetus

- Ammatin perusopetuksessa -heti alan kouluun tullessa osaksi rutiinia
- Entä ne joilla ei ole suoraan koulutusta- potilaskuljettajat jne?

Koulutus

- Ammattilaisten jatkuva koulutus - miten saada ammattilaiset kiinnostumaan?

Seuranta

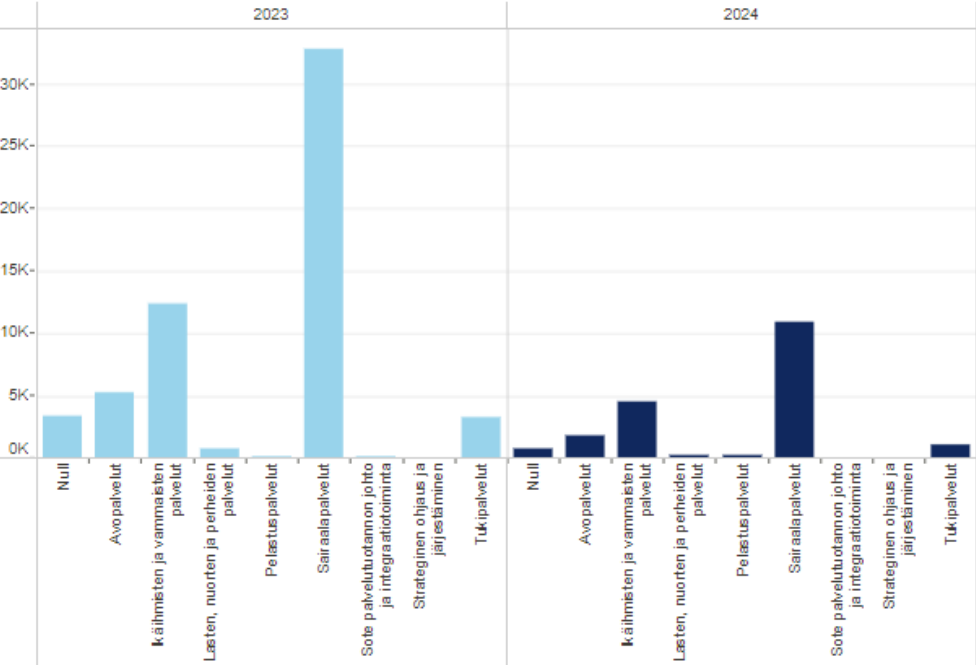
- Mittarit (käsihuuhde, käsinekulutus)
- Jatkuvasti päivittyvä raportointi tieto kaikkien työntekijöiden nähtävillä (TABU)

Havainnointi

- Käsihygieniahavainnointi on oppimistapahtuma– välitön palaute
- Ympäristön havainnointi – riittävästi käsihuuhdetta tarjolla ja toisaalta suojakäsineet asiallisesti otettavissa

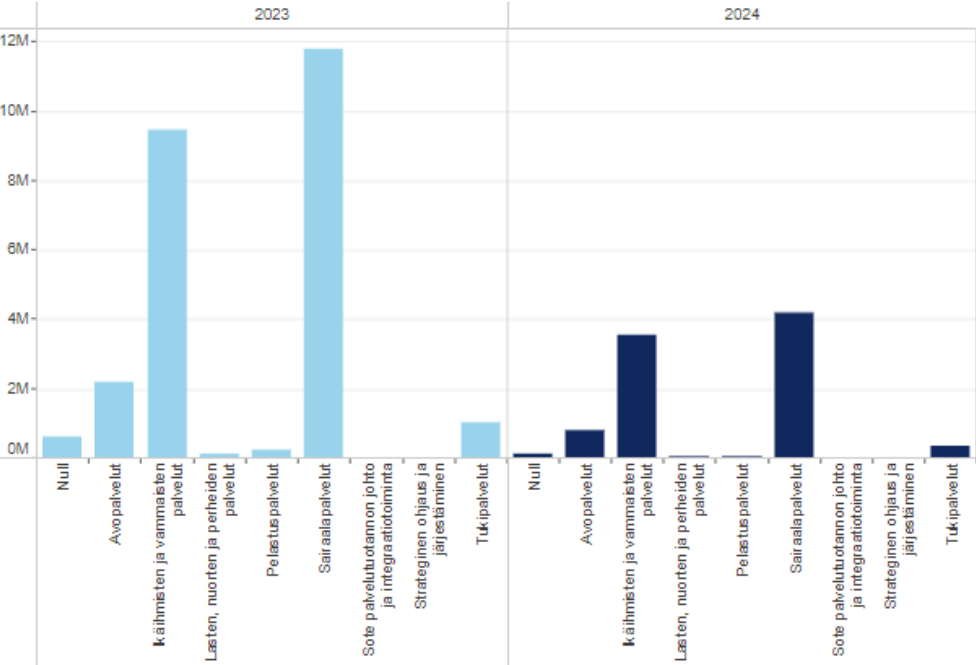
Mitä muuta?

Tilatut käsihuuhteet Pirkanmaan hyvinvointialueella, litraa



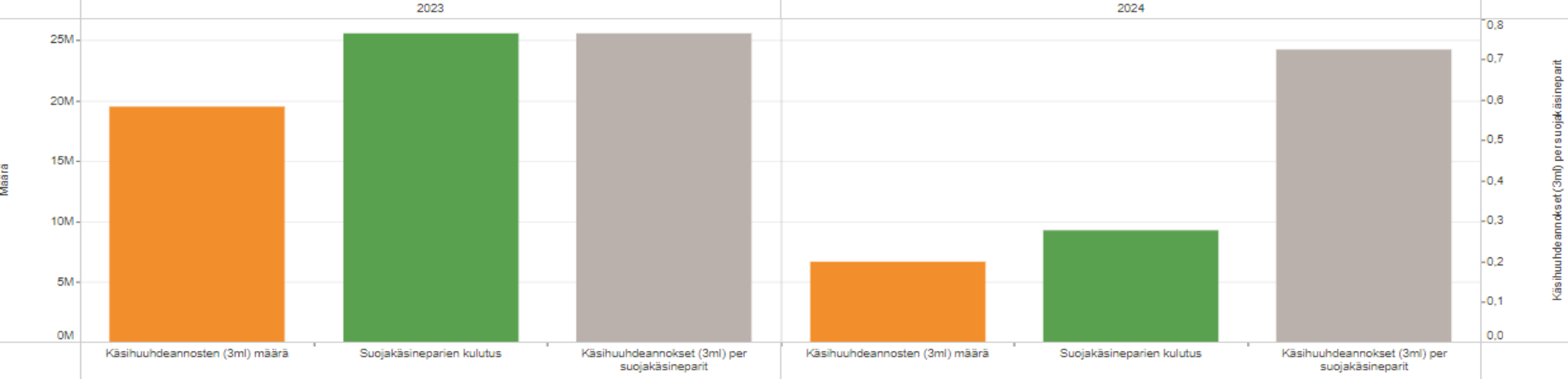
2023

Tilatut suojakäsineparit Pirkanmaan hyvinvointialueella



2023

Käsihuuhteen ja suojakäsineparien tilaukset sekä käsihuuhdeannokset per suojakäsineparit vuosittain



Käsihuuhdeannosten (3ml) määrä
Suojakäsineparien kulutus
Käsihuuhdeannokset (3ml) per suojakäsineparit

Mitä tavoitellaan?

Infektioturvallisuutta

- Samalla säästetään rahaa ja vähennetään jätettä

Tavoiteltava muutos

- käsihuuhteen käytön lisääminen
- suojakäsineiden oikea käyttö



**Miten se
tehdään?**

